

Energiegemeenschappen in EU

Wettelijk en regelgevend kader

Inhoudstafel

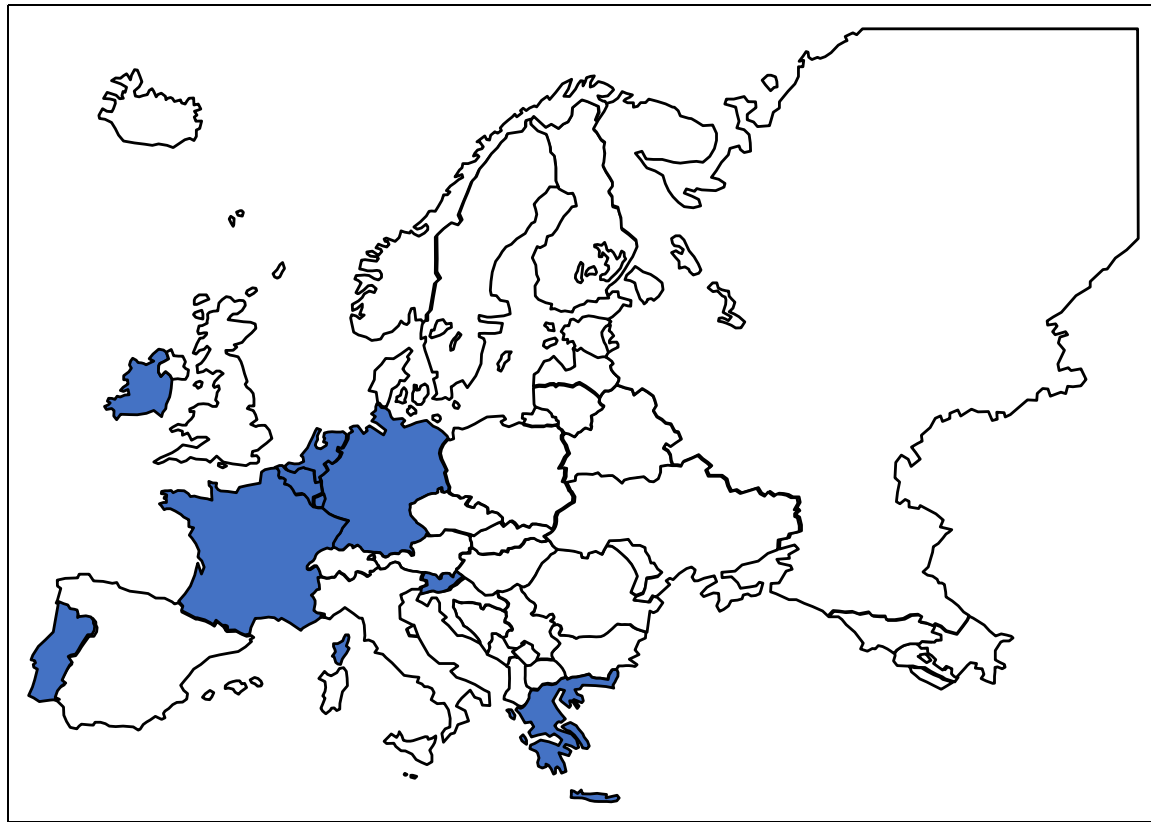
1. Algemeen overzicht juridische kaders
2. Juridisch concept
3. Activiteiten
4. Barrières, rechten, plichten en privileges
5. Aanbevelingen

1. Algemeen overzicht juridische kaders

Europees kader

	Electriciteitsmarktrichtlijn	Hernieuwbare energierichtlijn
Juridisch concept	Burgerenergiegemeenschap	Hernieuwbare energiegemeenschap
Juridisch faciliterend kader	Rechten en plichten ter facilitatie marktintegratie: <ul style="list-style-type: none">• Procedures• Tarifiering• Activiteiten	Rechten en plichten ter facilitatie marktintegratie + ondersteunend kader: <ul style="list-style-type: none">• Toegang tot financiële instrumenten en informatie• Ondersteuningsmechanisme op maat• Opheffing van ongerechtvaardigde belemmeringen• Capaciteitsopbouw LA ter ondersteuning

(Opkomende) juridische kaders voor energiegemeenschappen

AT	AT
BE	BE
BG	BE
CY	BE
CZ	BE
DE	BE
DK	BE
EE	BE
ES	BE
FI	BE
FR	BE
GB	BE
GR	BE
HR	BE
IE	BE
IT	BE
LT	BE
LU	BE
LV	BE
MT	BE
NL	BE
PL	BE
PT	BE
RO	BE
SE	BE
SI	BE
SK	BE
UK	BE

Het definitief Vlaams kader is nog even onderweg...

- Vlaamse regering akkoord met *voorontwerp van decreet*.
- Voorontwerp naar verschillende adviesorganen. Verplicht advies Raad van State
- Herwerken voorontwerp decreet tot een ontwerp van decreet . Als dat goedgekeurd wordt door de Vlaamse Regering, dient de regering het in bij het Vlaams Parlement.
- Het initiatief wordt besproken in een commissie
- Het initiatief wordt besproken en gestemd in de plenaire vergadering
- Bekrachtiging en afkondiging door de Vlaamse Regering, publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Implementatiebenaderingen

- Gekopieerd en gedelegeerd kader: Vlaanderen, Portugal, Estland
- Aangepast en afgesteld kader: Litouwen, Griekenland
- Beperkt tot collectief zelfverbruik/energiedelen: Wallonië, Slovenië, Luxemburg, Frankrijk

2. Juridisch concept op Europees niveau

Burger- en hernieuwbare energiegemeenschap

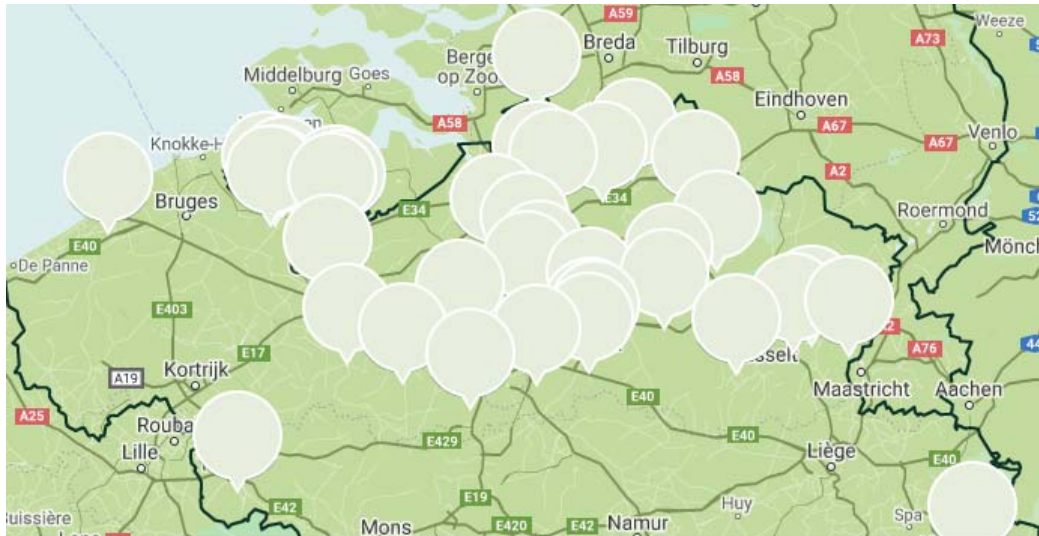
Gelijkenissen

	Burgerenergiegemeenschap	Hernieuwbare energiegemeenschap
Energy sector	Elektriciteitsmarkt, gebaseerd op HE	Elektriciteitsmarkt, gebaseerd op HE
Juridische entiteit	Eenieder	Eenieder
Participatievorm	Open en vrijwillig	Open en vrijwillig
Controlevorm	Effectieve controle	Effectieve controle
Doel	Sociale, economische en ecologische voordelen voor leden / aandeelhouders of het lokale gebied waarin het actief is	Sociale, economische en ecologische voordelen voor leden / aandeelhouders of het lokale gebied waarin het actief is

Verschillen

	Burgerenergiegemeenschap	Hernieuwbare energiegemeenschap
Energiesector	Elektriciteitsmarkt	Warmte, gas en elektriciteitsmarkt
Participanten	Eenieder	Natuurlijke personen, lokale autoriteiten, SMEs wiens participatie niet hun voornaamste economische activiteit is Alle consumenten moeten kunnen participeren, inclusief kwetsbare huishoudens en huishoudens met een laag inkomen
Actoren met controlerecht	Natuurlijke personen, lokale autoriteiten, kleine en micro-ondernemingen	Natuurlijke personen, lokale autoriteiten, SMEs wiens participatie niet hun voornaamste economische activiteit is Gesitueerd in nabijheid van het project in eigendom en ontwikkeld door de gemeenschap
Autonomie	Grote energiebedrijven kunnen geen beslissingsmacht hebben	"Autonoom"

Burgerenergiegemeenschap: Ecopower

- Ca. 60.000 burgers vnl. verspreid over Vlaanderen
- Productie-installaties verspreid over Vlaanderen
- Productie, levering en efficiëntie-diensten

Hernieuwbare energiegemeenschap: Schoonschip

- 46 burgers
- Productie, collectieve zelf-consumptie, energie-delen, distributie

??? – EWS Schönau

- 7872 leden verspreid over Duitsland
- Productie-installaties geconcentreerd in Schönau
- Vnl. Burgers
- 350 burgers aanwezig AG
- 3 leden Raad van Bestuur
- Productie, levering, distributie en efficiëntie-diensten

Hangende vragen, abstracte begrippen...

Energie-armen en kwetsbare afnemers?

Effectieve controle?

Open en vrijwillige participatie?

...Nabijheid?

Nabijheid - benaderingen

- **Netwerk-gebaseerd:**
 - Stroomafwaarts van het hoog- en / of middenspanning elektriciteitstransformatorstation dat is aangesloten op het laagspanningsstation dat wordt beheerd door de betreffende NB
- **Administratief:**
 - Implementatie in Griekenland: 50%+1 leden in het district waar de gemeenschap haar hoofdkwartier heeft
- **Maximum afstand (bv. 8 km radius)**
- **Ad hoc**
- **Hybride: België (Vlaanderen)**
 - Technische of geografische nabijheid \approx doelstelling of activiteiten
 - De Vlaamse Regering kan criteria bepalen om het begrip technische of geografische nabijheid, in te vullen
 - Invulling wordt gemeld aan VREG

3. Aktivitäten

Activiteiten volgens het Europees kader

- Traditionele activiteiten: levering, productie, distributie (?)
- Nieuwe activiteiten: collectief zelfverbruik en energiedelen

Energiegemeenschap \neq Collectieve zelf-consumptie/energiedelen

Energiedelen - Europees kader

	Burgergemeenschap	Hernieuwbare energiegemeenschap	Hernieuwbare prosumert
Scope	Elektriciteit geproduceerd door de productie-eenheden die eigendom zijn van de gemeenschap	Elektriciteit geproduceerd door de productie-eenheden die eigendom zijn van de gemeenschap	Hernieuwbare energie die wordt geproduceerd op hun site of sites onderling
Charges, tariffs and levies	Geen invloed op de inning van netwerktarieven, tarieven en heffingen	Onderworpen aan kosten-reflecterende netwerkkosten, evenals relevante kosten, heffingen en belastingen	Onverminderd de netwerktarieven en andere relevante kosten, vergoedingen, heffingen en belastingen

Energiedelen – Vlaams kader

	Burgergemeenschap	Hernieuwbare energiegemeenschap	Actieve afnemer
Scope	Elektriciteit die binnen de energiegemeenschap van burgers geproduceerd is	Idem	In een gebouw, met betrekking tot de gezamenlijk geproduceerde energie uit hernieuwbare energiebronnen in of op het gebouw of zijn aanhorigheden
Verdeelsleutel	Overeenkomst tussen leden en gemeenschap die de rechten en verplichtingen van de leden bevat voor de verdeelsleutel die van toepassing is	Idem	/
Charges, tariffs and levies	✓	✓	✓

Goede praktijk in Luxemburg

- Keuzerecht
 - Eigen distributiemodel
 - Gemeenschap – DNO – Leverancier
 - Delegatie optie
 - Statisch en simplistisch distributiemodel

4. Barrières, privileges, rechten en plichten

Voornaamste barrières

- Netwerktoegang
- Administratieve en vergunningsverplichtingen
- Toegang tot informatie en financiering
- Business case identificeren

Netwerktoegang

- Europees kader: "Eerlijke, evenredige, niet-discriminerende en transparante procedures"
- Implementatie in Ierland: "Enduring Connection Policy"
 - Toegangsverzoek kan te allen tijde worden ingediend;
 - Het bezit van een bouwvergunning is niet vereist om een verbinding aan te vragen;
 - Verlaagde aanbesteding voor de eerste aanvraag;
 - Mogelijkheid om gedurende twee jaar te vertrouwen op de aansluitcapaciteit om een bouwvergunning te kunnen bekomen.

Administratieve en vergunningsverplichtingen

- Elektriciteits- en hernieuwbare energierichtlijn: "Eerlijke, evenredige, niet-discriminerende en transparante procedures"
- Implementatie in Portugal
 - Meerdere vrijstellingen gegeven van productieregistratie- en vergunningsprocedures voor zover de productie-eenheden voor eigen verbruik een geïnstalleerd vermogen van 1 MW niet overschrijden (Portugal)
 - Vrijstelling voorafgaande communicatie
 - Vrijstelling voorafgaande registratie voor de installatie en het exploitatiecertificaat
- Implementatie in Griekenland
 - Verlaging van het minimum leveringslicentiekapitaal tot € 60.000
 - Vrijstelling van de verplichting tot betaling van de jaarlijkse bijdrage voor het behouden van een elektriciteitsproductievergunning

Toegang tot informatie en financiering

- Hernieuwbare energierichtlijn: "Tools om de toegang tot financiering en informatie te vergemakkelijken"
- Implementatie in Ierland

	Step	Support	Tools
SEC Journey	Learn	SEAI community webpages Monitoring Event information	SEC Network Application Form SEC Handbook Home Energy Saving Guide booklets Information pack Posters and leaflets
	Plan	Partnership Agreement Monitoring Energy Master Plan (EMP) funding Event guidance Technical Panel resources	Community Charter Competency Evaluation (baseline) Register of Opportunities Event pack
	Do	Better Energy Communities grants SEC grant Project management fees Other relevant grants	Core Competencies Development Funding Case Studies Workshops SEC Pilot Grant Funding Resources

Building a business case (1)

- Verkoop van elektriciteit dmv. PPAs: de uitzondering..
- Subsidiemechanismen: Uitfaseren naar veiling gebaseerde regeling
 - Hernieuwbare energierichtlijn: "Rekening houden met de specifieke kenmerken van hernieuwbare-energiegemeenschappen bij het ontwerpen van steunregelingen om hen in staat te stellen op voet van gelijkheid om steun te concurreren"
 - Implementatie in Griekenland:
 - Vrijstelling van biedingsprocedures verleend voor projecten tot 18 MW
 - Implementatie in Ierland:
 - Voorkeurscategorie voor energiegemeenschappen ten belope van 30 GWh
 - Vrijstelling om biedingsobligaties of prestatie zekerheid te plaatsen

Building a business case (2)

- Verminderde tarieven voor energiegemeenschappen?
 - Elektriciteits- en hernieuwbare energierichtlijn: “Kosten-reflecterende, transparante en niet-discriminerende netwerktarieven”

Pros	Contras
<ul style="list-style-type: none">• Verminderd gebruik van transmissienetwerk en daarmee samenhangende vermeden kosten• Ontlasting distributienetwerk (\approx gridcapaciteit)	<ul style="list-style-type: none">• Het TN is gebouwd voor piekverbruikstijd• Kosten-socialisatie• Verbindingskosten TN• Gespreide investeringskosten gerelateerd aan TN

- Smart meters en real-time data are key !

Geplande herontwerp van tarieven voor energiegemeenschappen

Lidstaat	Network tariff for EC	other tariff elements	Additional incentives for self consumption
België (Vlaanderen)	VREG dient een kost-batenanalyse dient te onderzoeken in welke mate energiegemeenschappen kunnen bijdragen aan de ontlasting van het distributienet en de relevante vergoedingen en kortingen op nettarieven te onderzoeken		
Oostenrijk	Netvergoedingen boven het netniveau van REC hoeven niet te worden betaald	Afschaffing van op verbruik gebaseerde toeslagen (elektriciteitsbelasting, RES-ondersteuning)	
Italië	Terugbetaling van een verbruiksafhankelijk deel van het netwerktarief, ter dekking van de transmissiegerelateerde kosten		100-110 € / MWh voor zelf verbruikte elektriciteit uit HEB binnen EC tot EC
Portugal	Netvergoedingen boven het netniveau van REC hoeven niet te worden betaald	Verlaging van op verbruik gebaseerde toeslagen (poliskosten (CIEG): 100% voor CSC, 50% individueel eigen verbruik)	
Luxemburg	Verwijderen van alle op verbruik gebaseerde netwerktarieven	Afschaffing van de belasting op elektriciteit	

Building a business case (3)

- Flexibiliteitsmarkt !
 - Elektriciteitsmarkttrichtlijn:

“De lidstaten zorgen voor het nodige regelgevingskader om distributie mogelijk te maken en systeembeheerders te stimuleren om flexibiliteitsdiensten aan te schaffen, met inbegrip van congestiebeheer in hun gebieden, om de efficiëntie in de werking en ontwikkeling van het distributiesysteem te verbeteren.”

- Via aggregator – « Virtual Power Plants »

- Vlaams voorontwerp:
 - Uitgebreid kader voor flexibiliteit
 - Potentiële vergoeding
 - Identificeren van flexibiliteitsproducten + specificaties aankoop bepalen

5. Aanbevelingen

1. Definieer het concept van 'plaats' voor collectief eigen verbruik en energiedeling in overeenstemming met de netwerktopologie, maar stel het niet gelijk aan het concept 'nabijheid' voor REC
2. Ondersteun proactief de opzet van REC en CEC
3. Overweeg een afzonderlijke op veilingen gebaseerde steunregeling voor REC
4. Stroomlijn, vereenvoudig en zorg voor minder omslachtige licentie- en netwerkverbindingsprocedures
5. Beperk het concept van CEC en REC niet tot louter collectief zelfverbruik en vice versa
6. Implementeer een regelgevend kader dat het gebruik van flexibiliteit in distributienetwerken faciliteert en incentiveert.